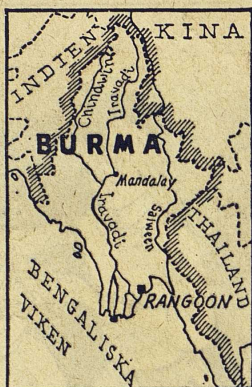

han inte ha haft. Gud smälte samman med rättfärdighetslängtan och moral. I stort sett blev rättfärdighetslängtan mättad; han kände sig vara rättfärdig, hade gott samvete, fördömde andra. Hans depressioner innebar ett tvivel som angrep själva nerven i hans personlighet; han kände sig "förkastad av Gud". Men ur dessa depressioner gick han fram starkare och hårdare; mystiker eller syndare kunde han inte vara, men väl Guds soldat. Att här skilja mellan passion för det goda och ärelystnad går inte. "Jag kan inte bli ingenting." "Hur kan ni tro att jag skulle vara nöjd med detta (sade han med hänsyftning på några kamrater och deras hustrur) — med lycka. Det är ett lågt ideal." Han brukade tala om sin "vision av ära", om att han var "kallad att leda ett folk" — "vilket folk som helst", hade han ibland humor nog att tillägga. Med ordinar karriärism har detta intet att göra, ty en triumf utan rättfärdighet var ingen triumf.

Situationer fanns då hans högfärd gjorde Wingates hållning storslagen. På krigsskolan blev han för någon förseelse livad av äldre kamrater; han skulle naken löpa mellan två led av kadetter, som slog honom med våta handdukar, och sedan kastas i en vattenbassäng. Wingate sprang inte, han gick i vanlig takt, med ett uttryck av lugnt förakt; kadetterna förlorade lusten att slå, Wingate hoppade i bassängen utan att någon rörde honom, de som skändes var bestraffarna, inte den bestraffade. På sina soldater gjorde Wingate intryck int. genom vänlighet eller förtänksamhet, utan genom sin förening av patos och självsäkerhet; det blev självfallet att göra som han, att följa honom.

Några anekdoter belyser det irriterande i denna hållning. Professor Namier berättar att Moshe Sharett — senare Israels stats- och utrikesminister — en gång

Burma med floderna Chindwin och Irrawadi, över vilka Wingate företog sina expeditioner.

frågade Wingate: "Vad menar du egentligen då du kallar en man god och en annan ond." Wingate svarade förvånad: "Jag avänder naturligtvis orden i deras bibliska betydelse; när jag kallar någon god menar jag att han lever för att förverkliga Guds syften; när jag kallar någon ond menar jag att han lever för att omintetgöra Guds avsikter. Jag tror att du och jag är goda människor." — Weizmann relaterar ett samtal mellan lord Beaverbrook och Wingate. Den förre sade emot Wingate med den vanliga formuleringen "jag tycker så och så". Wingate avbröt: "Vad ni tycker betyder inte ett förbannat dugg; vad som betyder något är vad Gud tycker, och det vet ni ingenting om." Men Wingate tvivlade inte på att han visste vad Gud tyckte.

HERBERT TINGSTEN

Gud och pensionsfrågan

"Inte minst den övertygade kristne politikern" måste "göra klart för sig vad som är politik och endast politik. Han får vara på sin vakt mot varje frestelse att godtyckligt intolka ett kristet innehåll i profana politiska frågor... Det bör sägas rent ut att det icke finns det ringaste sakliga skäl att — vare sig från ena sidan eller andra — föra in kristendomen i pensionsfrågan." Dessa satsar, dyrbara som pekoral — njut ett ögonblick av stillblomman "Jag bör sägas rent ut" — står i Svenska Dagbladets gårdagsledare. Vad förmår då tidningen, eljest så angelägen att framträda som Guds språkrör, att förklara pensionsfrågan tabu för kristna synpunkter?

Anledningen är obetydlig och till synes helt oskyldig. En intervjuare i tidningen Broderskap har frågat hr Königson om dennes kristna tro inverkat på hans hållning i pensionsfrågan, om han känt sig tvungad att följa samvetets röst. Hr Königson har svarat: "Så vill jag gärna se det. För mig är det en rättfärdighetsfråga av första rang. En samvetsfråga om vi så vill." Det är denna deklaration som gör högtidningen förbittrad. För den som i olikhet med både hr Königson och herrarna i Svenska Dagbladet inte är bestämd av kristen övertygelse är bitterheten svår att förstå. Hr Königson uttrycker på ett enkelt och anspråkslöst sätt vad han tror vara en konsekvens av sin religiösa uppfattning; han ser i pensionsfrågan en fråga om rättfärdighet och samvete. Naturligtvis kan en annan kristen välja en annan linje. Men det förefaller osannolikt att någon skulle påstå en negativ hållning i pensionsfrågan vara en konsekvens av kristen tro — och det är rimligen detta förhållande som irriterar Svenska Dagbladet.

Eljest brukar tidningen sannemligen inte vara så grannlyckt, så angelägen att skilja mellan det timpliga och det andliga. För inte länge sedan påstod den att endast kristendomen kunde bekämpa kommunismen och att socialdemokratin och den stigande levnadsstandarden undergrävde de religiösa idéerna. "Brodden från de nya frökorn, som världsrörkanen kunde ha sätt i själar, förkävdes av den reformskörd som den nya socialdemo-

kratiska regeringen 1945 såg mogna på sina omsorgsfullt odlade fält" (i fråga om bristande stilkänsla är tidningen konsekvent och pålitlig). I detta sammanhang betonades likväl att vissa samhällsgrupper, "sparare och husägare", fått det sämre efter kriget, och det antydde att dessa stackare därigenom fått sinnet skärpt för betydelsen av "de yttersta tingen".

Denna tankegång var — i motsats till den i går förevisade — i överensstämmelse med tidningens och konservatismens tradition. Att betrakta Gud som högerns säkraste tillflykt, det är en gammal tendens, illustrerad av satsar från alla ryktbara reaktionärer, liksom av alla de valprogram i vilka högern framträder som den kristna tankens speciella värdare. De fattiga behöver tron, så har de professionella kristna med lysande undantag i århundraden förkunnat, för att med välvilja och fördragsamhet se på de bättre lottade, de skall i himlen ha sin politiska utopi. Nu är så grova föreställningar knappast längre gångbara, även om de någon gång i utspädd och förvirrad form fortfarande får göra tjänst. Men tanken att kristendomen tvärtom skulle kunna användas som stöd för sociala reformer måste vara odräglig. Så gör man helt om och förklarar i ett ömtåligt fall att religion och politik strängt måste hållas isär. Att den Gud som påstås ha uppmanat de rika att sälja allt för att ge åt de fattiga skulle brukas som vapen mot en pensionsreform — det tycks år 1959 inte ens vara tänkbart i Svenska Dagbladet.

"Ett röstfiske som bedrivs med kristliga fraser som agn är i varje hänseende motbjudande; framför allt är det från religiös synpunkt olyckligt att kristendomen på detta sätt dras ner och profaneras." Dessa satsar ur samma ledare bör beaktas som en kulmination av hyckleriet. Kristendom har inte med politik och sociala frågor att göra — om den inte kan nyttjas för högerns syften, måste väl vara den bakomliggande tanken. Eller skall högern verkligen sluta att uppträda som trons utvalde förvarare och att i trons bevarande se ett konservativt intresse?